

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 5Csp/100/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8319206448
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Lisá
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2020:8319206448.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Annou Lisou v právnej veci žalobcu Intrum Slovakia, s.r.o., Mýtna 48, 811 07 Bratislava, IČO: 35831154, zastúpeného JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom, so sídlom Karadžičova 8, 821 08 Bratislava proti žalovanému M. C., P. XX.XX.XXXX, Y. U. XXXX/XX, XXX XX L. o zaplatenie 407,56 eur takto

rozhodol:

Súd žalobu zamietá.

Žalovanému vo vzťahu k žalobcovi náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou podanou dňa 28.06.2019 domáhal vydania platobného rozkazu, ktorým by súd zaviazal žalovaného na zaplatenie 534,12 eur s prísl. a náhrady trov konania.

2. Podaním doručeným súdu dňa 05.08.2019 (Č..XX) zobral žalobca žalobu čiastočne späť a žiadal zaviazat' žalovaného na zaplatenie 407,56 eur s prísl. a náhradu trov konania. Reagoval tak na výzvu súdu (Č.O..XX), ktorou ho súd vyzval na oznámenie, či trvá na podanej žalobe, nakoľko súd ex offa prihliada na premlčanie pri spotrebiteľských sporoch a nárok žalobcu považuje celý za premlčaný. Keďže žalobca učinil len čiastočné späťvzatie žaloby a to pred doručením žaloby, súd v súlade s ustanovením § 145 ods. 3 CSP ďalej konal o nároku žalobcu na zaplatenie sumy 407,56 eur s prísl.

3. Žalobca svoj nárok odôvodnil tým, že je právnym nástupcom spoločnosti Consumer Finance Holding, a.s., Hlavné námestie 12, 060 01 Kežmarok, IČO: 35923130 z titulu zlúčenia uvedenej spoločnosti z VÚB, a.s. Pôvodný veriteľ Consumer Finance Holding, a.s., uzavrel so žalovaným zmluvu o poskytnutí najľahšej pôžičky č. XXXXXXXXXXXX dňa 03.08.2015, na základe ktorej poskytol žalovanému úver vo výške 600 eur s celkovými nákladmi 162,24 eur. Žalovaný sa zaviazal splatiť tento úver v pravidelných 24-mesačných splátkach v sume po 31,76 eur. Žalovaný úver riadne nesplácal, preto veriteľ dlh zosplatnil ku dňu 19.09.2016 a vyzval žalovaného na zaplatenie celého dlhu. Z celkového úveru zaplatil žalovaný len časť v sume 191,04 eur, preto zvyšok zosplatneného dlhu uplatnil žalobca proti žalovanému v tomto konaní.

4. Dňa 08.11.2019 došlo na súd podanie žalobcu, ktorý prostredníctvom právneho zástupcu JUDr. Jána Šoltésa navrhol, aby súd pripustil zmenu účastníkov konania tak, aby do tohto konania na strane žalobcu namiesto spoločnosti Všeobecná úverová banka, a.s., Mlynské nivy 1, Bratislava, IČO: 31320155 vstúpila spoločnosť Intrum Slovakia, s.r.o., Mýtna 48, Bratislava, IČO: 35831154 z dôvodu, že na základe zmluvy o postúpení pohľadávky došlo k postúpeniu pohľadávky, ktorá je predmetom tohto konania.

5. Súčasne JUDr. Ján Šoltés, advokát, poukázal na to, že spoločnosť Intrum Slovakia, s.r.o., Mýtna 48, Bratislava, IČO: 35831154 ho splnomocnila na zastupovanie v tomto konaní. Zároveň právny zástupca JUDr. Ján Šoltés za spoločnosť Intrum Slovakia, s.r.o., Mýtna 48, Bratislava, IČO: 35831154 súhlasil so vstupom tejto spoločnosti do konania na strane žalobcu.

6. Taktiež súdu predložil rámcovú zmluvu o postúpení pohľadávok z 30.11.2017 a oznámenie o postúpení pohľadávky zo dňa 23.10.2019, ktoré bolo doručované žalovanému, z obsahu ktorého vyplýva, že k postúpeniu pohľadávky došlo ku dňu 23.10.2019, t.j. počas konania.

7. Okresný súd Humenné uznesením č.k. XCsp/XXX/XXXX-XX zo dňa 10.12.2019 vyhovel návrhu žalobcu, aby do konania namiesto žalobcu Všeobecná úverová banka, a.s., skrátený názov: VÚB, a.s., so sídlom Mlynské nivy 1, Bratislava, IČO: 31320155 vstúpil ako žalobca spoločnosť Intrum Slovakia, s.r.o., Mýtna 48, Bratislava, IČO: 35831154. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 23.01.2020.

8. Žalovaný, ktorý sa dlhodobo na adrese trvalého bydliska nezdržiava, sa k žalobe, ktorá mu bola doručená postupom podľa § 116 ods. 2 CSP. nevyjadril.

9. Podľa § 297 CSP súd na prejednanie sporu nariadi pojednávanie. Pojednávanie nie je potrebné nariadiť, ak

a) sa vo veci rozhoduje rozsudkom pre zmeškanie v prospech spotrebiteľa,

b) ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1 000 eur

10. Vykonaným dokazovaním, oboznámením sa s obsahom žaloby, zmluvou o pôžičke, prehľadom splátok a úhrad, predžalobnou upomienkou, oznámením o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru, čiastočným späťvzatím žaloby a písomným vyjadrením žalobcu k výzve súdu zistil súd tento skutkový stav:

11. Zo zmluvy o poskytnutí najľahšej pôžičky č. XXXXXXXXXXXX uzavretej medzi veriteľom Consumer Finance Holding, a.s. a žalovaným dňa 30.07.2015 bolo zistené, že veriteľ poskytol žalovanému ako dlžníkovi bezúčelový spotrebiteľský úver vo výške 600 eur. Celkové náklady spotrebiteľa boli dohodnuté na 166,08 eur, na základe čoho mal žalovaný zaplatiť z titulu úhrady úveru celkom 766,08 eur a to v dohodnutých 24-mesačných splátkach splatných vždy do 20.dňa v mesiaci s tým, že prvá splátka je splatná dňa 20.08.2015 a to vo výške 31,92 eur. Podľa zmluvy bola priemerná hodnota RPMN 37,67 % (RPMN X 27,64%), čo predstavuje odplatu. Doba trvania zmluvy bola stanovená do splatenia všetkých záväzkov klienta podľa zmluvy. Bola dohodnutá fixná ročná úroková sadzba 27,66 %. Termín konečnej splatnosti bol stanovený na 07/2017. Z prehľadu splátok a úhrad bolo zistené, že žalovaný z celkovej sumy poskytnutého úveru uhradil len 191,04 eur.

12. Pôvodný veriteľ predžalobnou upomienkou zo dňa 06.07.2016 vyzval žalovaného na zaplatenie nedoplatku v celkovej výške 126,56 eur s tým, že ak do 05.09.2016 nedôjde k úhrade splátky splatnej v mesiaci 05/2016, bude veriteľ oprávnený úver zosplatiť.

13. Kópia doručky pripojená k predžalobnej upomienke preukazuje doručovanie upomienky dlžníkovi, ktorý si ju neprevzal a zásielka bola uložená na pošte dňa 18.07.2016 a vrátená dňa 29.07.2016.

14. Z oznámenia o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru a z prehľadu splátok a úhrad bolo zistené, že veriteľ dlh zosplatiť ku dňu 19.09.2016, čo oznámil žalovanému listom zo dňa 25.09.2016. Ku dňu zosplatenia bola dlžná čiastka 534,40 eur.

15. Súd vyzval právneho zástupcu žalobcu na zaslanie stanoviska, či žalobca trvá na podanej žalobe vzhľadom k tomu, že súd dospel k záveru, že celý nárok uplatnený v konaní je premlčaný.

16. Žalobca zaslal súdu vyjadrenie (Č..XX N. P.), ktoré obsahuje čiastočné späťvzatie žaloby v rozsahu 126,56 eur. Podľa žalobcu ide o premlčané splátky pred zosplatením splatné 20.03.2016 vo výške 31,28 eur a splatné od 20.04.2016 do 20.06.2016 vo výške po 31,76 eur a v tejto časti mal žalobca za to, že

nárok je premlčaný. Išlo teda o splátky marec 2016 až jún 2016 spolu vo výške 126,56 eur a v takomto rozsahu učinil potom aj čiastočné späťvzatie žaloby. Na zvyšku žaloby však trval a poukazoval na to, že nárok nie je premlčaný, bol uplatnený v trojročnej premlčacej lehote. Žalobca v prvom rade poukazuje na ustanovenie zmluvných podmienok, kde sa v čl. 12 bod 12.2 uvádza: „Spoločnosť je oprávnená v prípade riadneho a včasného nesplácania Splátok Pôžičky žiadať od Klienta zaplatenie celej pohľadávky Spoločnosti, ktorá sa stane okamžite splatnou (vyhlásiť okamžitú splatnosť Pôžičky), ak je Klient v omeškani s úhradou jednej Splátky alebo čiastočného plnenia jednej Splátky počas obdobia dlhšieho ako 3 mesiace a to za podmienok ustanovených v § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka.“

17. Žalobca v tejto súvislosti uvádza, že platné právne predpisy neobsahujú ustanovenie, ktoré by viazalo možnosť zosplatenia dlhu na konkrétnu splátku, t.j. na prvú nesplatenú. Splatnosť celej pohľadávky nenastáva totižto priamo zo zákona, ale záleží na veriteľovi, či toto právo uplatní. K dátumu zosplatenia žalobca z predpísaných 12 splátok evidoval úhradu necelých 7 splátok, teda žalovaný sa dostal do omeškania s ôsmou v celosti nezaplatenou splátkou splatnou dňa 20.04.2016. Z hľadiska naplnenia podmienok uvedených v čl.12 bod 12.2 zmluvných podmienok, kedy musí veriteľ evidovať omeškanie jednej splátky počas doby dlhšej ako tri mesiace, tak zosplatenie v prejednávanej spore nastalo vo vzťahu k splátke splatnej 20.08.2016, pričom trojročná premlčacia doba by uplynula až dátumom 20.08.2019. Poukazoval tiež na niektoré rozhodnutia súdov, ktorý takýto záver prijali. Nadrámcem uvedeného žalobca uviedol, že pokiaľ sa pri premlčaní vychádza z ustanovenia § 101 O.z., teda že premlčacia doba plynie odo dňa, keď sa mohlo právo vykonať po prvý raz v spojení s ustanovením § 103 O.z. je nutné poznamenať, že ak sa žalovaný dostal do omeškania prvýkrát splátkou zročnou dňa 20.04.2016, žalobca by nemohol pristúpiť k zosplateniu a uplatniť právo v súvislosti s vyhlásením mimoriadnej splatnosti skôr ako po troch mesiacoch od danej splátky. Z uvedeného teda vyplýva, že právo spojené s vyhlásením mimoriadnej splatnosti mohol veriteľ prvýkrát, teda aj súdne uplatniť najskôr dňom 20.07.2016, kedy uplynuli tri mesiace od omeškania splátky.

18. Podľa § 489 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“), záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone.

19. Podľa § 261 ods. 6, písm. d) zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka platného a účinného v rozhodnom období (ďalej len „Obchodný zákonník“), touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy zo zmluvy o predaji podniku alebo jeho častí (§ 476), zmluvy o úvere (§ 497), zmluvy o kontrolnej činnosti (§ 591), zasielateľskej zmluvy (§ 601), zmluvy o prevádzke dopravného prostriedku (§ 638), zmluvy o tichom spoločenstve (§ 673), zmluvy o otvorení akreditívu (§ 682), zmluvy o inkase (§ 692), zmluvy o bankovom uložení veci (§ 700), zmluvy o bežnom účte (§ 708) a zmluvy o vkladovom účte (§ 716).

Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

Podľa § 504 Obchodného zákonníka, dlžník je povinný vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky v dojednanej lehote, inak do jedného mesiaca odo dňa, keď ho o ich vrátenie veriteľ požiadal.

20. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

21. Podľa § 52 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“) platného a účinného v rozhodnom období, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez

ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 559 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, splnením dlh zanikne. Dlh musí byť splnený riadne a včas.

Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

22. Podľa § 54a Občianskeho zákonníka účinného od 05.12.2018, premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahradiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel.

Podľa § 875v Občianskeho zákonníka, konanie, predmetom ktorého je pohľadávka vzniknutá zo spotrebiteľskej zmluvy, začaté pred účinnosťou tohto zákona, sa dokončí podľa doterajších predpisov.

Podľa § 100 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa § 103 Občianskeho zákonníka, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

23. Na základe vykonaného dokazovania súd mal za preukázané, že medzi žalobcom a žalovanými bola uzavretá zmluva o úvere, pričom táto zmluva je zároveň zmluvou spotrebiteľskou. Pre spotrebiteľskú

zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná.

V tomto prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral žalobca ako dodávateľ a žalovaní ako spotrebiteľia, pričom obsah zmluvy, ako aj obsah úverových podmienok bol daný žalobcom bez možnosti žalovaných privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka.

24. Nepochybne zmluva uzavretá medzi žalobcom a žalovanými je aj spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Pri závere o tom, že spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu, je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

25. Podľa dôvodovej správy k § 54a Občianskeho zákonníka - zákona č. 343/2018 Z.z., účinného od 05.12.2018, zavedenie osobitnej úpravy uplatňovania premlčaných nárokov zo spotrebiteľských zmlúv a ich zabezpečenia je reakciou na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. PL. ÚS 11/2016-60, zo dňa 7. februára 2018, v ktorom Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol, že ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov nie je v súlade s čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Inštitúty premlčania a preklúzie sú v zásade inštitútmi „jednoduchého práva“, je však namieste používať ich po zohľadnení a vyvážení všetkých hodnôt, ktoré sú dotknuté. Je nesporné, že je prípustné, aby zákonodarca robil „sektorové výnimky“ pri normovaní obsahu inštitútov súkromného práva s ohľadom na premlčanie či preklúziu, a pre určité typy právnych vzťahov nastavoval jednak rozdielne premlčacie doby (rozlišovanie medzi všeobecnou premlčacou dobou a osobitnými) alebo aj rozdielne právne následky pre nevykonanie práva v určitej dobe (preklúzia podľa § 504 Občianskeho zákonníka).

Pri subjektívnych majetkových právach zo spotrebiteľskej zmluvy je opodstatnené, aby sa po uplynutí premlčacej doby tieto práva dostali „ex lege“ do polohy naturálnych záväzkov. Predkladateľ je presvedčený, že po uplynutí premlčacej doby, najmä s ohľadom na súčasný stav trhovej ekonomiky, niet v zásade z pohľadu štátnej moci záujmu hodného ochrany na podpore vynucovania plnenia zo spotrebiteľskej zmluvy, ak sa právo niektorej zo strán premlčalo. Významom inštitútu premlčania nie je automatické oslobodenie dlžníka od plnenia záväzku. Základným cieľom navrhovanej právnej úpravy je vytvorenie priestoru na to, aby dlhy plynúce zo spotrebiteľských zmlúv boli vymáhané len v rozumnom a primeranom čase a dlžník nebol nútený prostriedkami s prvkami štátneho donútenia zaplatiť dlh, vo vzťahu ku ktorému uplynulo značné časové obdobie, v dôsledku čoho by mohla byť oslabená jeho pozícia (napr. nebude už disponovať dôkazmi). Právo plynúce zo spotrebiteľskej zmluvy sa uplynutím premlčacej doby tak ex lege dostáva do polohy naturálneho záväzku, ktoré je možné splniť dobrovoľne povinným subjektom, avšak toto právo nemožno vymáhať proti vôli povinného subjektu (dlžníka). V tomto prípade sa vylučuje kondícia, t. j. v prípade dobrovoľného plnenia premlčaného dlhu dlžníkom sa prijaté plnenie nepovažuje za bezdôvodné obohatenie (§ 455 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Za vymáhanie premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy sa v tomto kontexte rozumie súdne konanie, exekučné konanie a rozhodcovské konanie. Nemožnosť vymáhania premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy zohľadňuje dynamickosť spotrebiteľského prostredia a vedomie tohto rizika bude oprávnené motivovať veriteľov vymáhať svoje pohľadávky čo najskôr.

Na účely zachovania právnej istoty účastníkov spotrebiteľských zmluvných vzťahov sa navrhujú aj prechodné ustanovenia, v zmysle ktorých sa nová právna úprava nebude aplikovať vo vedených

konaniach o vymozenie práva zo spotrebiteľskej zmluvy, t. j. v súdnom, exekučnom alebo rozhodcovskom konaní, ktoré boli začaté na základe návrhu na začatie konania podaného pred dňom účinnosti tohto zákona.

26. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka môže veriteľ pre omeškanie s niektorou splátkou žiadať splatenie celého dlhu, len ak to bolo dohodnuté. Takáto dohoda je obsiahnutá v článku 12 bod 12.2, ktorý znie: „Spoločnosť je oprávnená v prípade riadneho a včasného nesplácania Splátok Pôžičky žiadať od Klienta zaplatenie celej pohľadávky Spoločnosti, ktorá sa stane okamžite splatnou (vyhlásiť okamžitú splatnosť Pôžičky), ak je Klient v omeškaní s úhradou jednej Splátky alebo čiastočného plnenia jednej Splátky počas obdobia dlhšieho ako 3 mesiace a to za podmienok ustanovených v § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka. Spoločnosť je ďalej v prípade nesplácanie úveru oprávnená účtovať Klientovi úroky z omeškania a iné náklady súvisiace s vymáhaním pohľadávky Spoločnosti uvedené v tejto Zmluve.“ V takom prípade podľa § 103 Občianskeho zákonníka plynie trojročná premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa však pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Účelom ustanovenia § 103 Občianskeho zákonníka je brániť tomu, aby veriteľ mohol otáľať s využitím práva podľa § 565 pri omeškaní dlžníka, resp. motivovať veriteľa k čo najskoršiemu vymáhaniu svojej pohľadávky. Preto premlčanie celého zvyšku dlhu nie je viazané na okamih využitia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka veriteľom, ale na okamih splatnosti tej splátky, kvôli ktorej toto právo využíva (čo neznamená, že ide o okamih, kedy ho prvýkrát mohol využiť). V spotrebiteľských vzťahoch navyše § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka umožňuje uplatniť právo podľa § 565 až po trojmesačnom omeškaní. V tejto časti musí byť toto ustanovenie lex specialis k § 565 druhej vete Občianskeho zákonníka, podľa ktorého možno toto právo uplatniť len do splatnosti nasledujúcej splátky. Ak totiž pri pôžičke splácanej mesačnými splátkami musí uplynúť trojmesačné omeškanie s niektorou splátkou, za ten čas sa stanú splatné najmenej dve ďalšie splátky. V takom prípade by veriteľ z takejto spotrebiteľskej zmluvy nikdy nemohol uplatniť právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka. To je však v rozpore s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ktorý jasne hovorí, že toto právo uplatniť môže (avšak len za tam uvedených podmienok). Teda v prípade spotrebiteľskej zmluvy môže veriteľ uplatniť právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka po uplynutí trojmesačného omeškania s niektorou splátkou bez ohľadu na to, že medzičasom boli zročné ďalšie splátky. To však nemá vplyv na plynutie premlčania. V prípade spotrebiteľských zmlúv platí, že premlčacia doba začína plynúť od zročnosti splátky, kvôli ktorej sa predčasné splatenie žiada, nie od okamihu predčasného splatenia. Keďže § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka umožňuje predčasné splatenie uplatniť až po trojmesačnom omeškaní s niektorou splátkou, je práve táto splátka tou splátkou, „pre nesplnenie ktorej sa stane zročným celý dlh“ v zmysle § 103 Občianskeho zákonníka. Preto od jej zročnosti (a nie až uplynutím troch mesiacov, resp. zosplatením) plynie premlčacia doba v zmysle tohto ustanovenia.

27. V prejednávanej veci zo zmluvy o úvere vyplýva, že splátky boli zročné ku 20.dňu príslušného kalendárneho mesiaca. Taktiež bolo zistené, že pôvodný veriteľ celý dlh zosplatil pre viac ako trojmesačné meškanie s úhradou splátky splatnej dňa 20.05.2016 (za obdobie 05/2016) tak ako to vyplýva z predžalobnej upomienky zo dňa 06.07.2016. Pôvodný veriteľ toto právo využil v súlade § 53 ods.9 O.z., keď predtým žalovaného na túto možnosť upozornil. V zmysle § 103 O.z. plynie premlčacia doba celého zosplateného dlhu nie od okamihu doručenia oznámenia alebo výzvy veriteľa na jeho splatenie, ale od zročnosti nesplnenej splátky, ktorá založila právo veriteľa žiadať predčasné splatenie. Ak teda v danej veci išlo o splátku splatnú dňa 20.05.2016, začala dňom 21.05.2016 plynúť premlčacia doba pre splatnosť celého zvyšku dlhu žalovaného. Trojročná premlčacia doba zosplateného zvyšku dlhu tak uplynula najneskôr 21.05.2019. Nároky na úroky z omeškania ako akcesorický nárok na príslušenstvo k hlavnému záväzku pritom podlieha rovnakému premlčaniu ako záväzok hlavný. Žalobca v danom spore podal žalobu až dňa 28.06.2019, teda súd mal za to, že nárok žalobcu je v celom rozsahu premlčaný.

28. Súd poukazuje, že v prípade spotrebiteľskej zmluvy má dodávateľ podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka povinnosť čakať s využitím práva na predčasné zosplatenie (§ 565 Občianskeho zákonníka) ešte tri mesiace od omeškania so zaplatením splátky, to však nič nemení na tom, že premlčacia doba sa aj v takomto prípade začína počítať odo dňa zročnosti tejto omeškanej splátky (§ 103 druhá veta Občianskeho zákonníka), v danom prípade splátky splatnej dňa 20.05.2016. Je pravdou, že tým zákonodarca de facto skrátil premlčaciu dobu pre takýto prípad o tri mesiace (keďže prvé tri mesiace omeškania dlžníka so splátkou dodávateľ nemôže ešte zosplatiť dlh, lebo by porušil ustanovenie § 53

ods. 9 Občianskeho zákonníka), avšak premlčacia doba nie je fixný inštitút a je právom zákonodarcu stanoviť pre jednotlivé prípady premlčaciu dobu odlišne (napr. pri právach z prepravy je zákonom stanovená len jednoročná premlčacia doba) za predpokladu, že takto ustanovená premlčacia doba je dostatočná na uplatnenie práv, teda, že takýmto stanovením premlčacej doby nedôjde k znemožneniu, resp. podstatnému sťaženiu možnosti veriteľa uplatňovať svoje práva. V tomto prípade podľa názoru súdu bola premlčacia doba v trvaní (de facto) dva a trištvrté roka dostatočná na to, aby veriteľ uplatnil svoj nárok na plnenie celého predčasne zosplateného dlhu na súde.

29. Na podporu správnosti uvedeného právneho názoru súd poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 22Co/161/2018 zo dňa 26.03.2019, v zmysle ktorého cit: „Z dikcie citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že dohoda medzi veriteľom a dlžníkom o splnení dlhu v splátkach (§ 565 OZ), ako je tomu aj v prípade uzatvorenej zmluvy o pôžičke, dovoľuje veriteľovi, aby od dlžníka požadoval vždy iba zaplatenie tej splátky, ktorá sa stala zročnou (splatnou), nakoľko každá zo splátok predstavuje samostatné plnenie, čo je tiež dôvod, pre ktorý pre každú splátku začína plynúť premlčacia doba podľa § 101 OZ samostatne, a to od doby zročnosti jednotlivých splátok (v súdnej právnej veci bol dátum splatnosti dohodnutý vždy na 20 - ty deň toho - ktorého mesiaca, teda premlčacia doba by začala plynúť pre každú jednotlivú splátku vždy od 21. dňa v príslušnom kalendárnom mesiaci). Ustanovenie § 565 OZ, ale pripúšťa dohodu medzi veriteľom a dlžníkom, že nespĺnením jednej zo splátok sa stane splatným celý dlh. V takom prípade premlčacia trojročná doba pre právo na zaplatenie celého zostávajúceho dlhu začína plynúť odo dňa, keď sa stala splatnou celá nespĺnená splátka. Citované ust. § 53 ods. 9 OZ modifikuje ust. § 565 OZ vo vzťahu k spotrebiteľským zmluvám (ktorou je aj zmluva uzavretá medzi právny predchodcom žalobcu a žalovaným), a to tak, že podľa citovaného ustanovenia je strata výhody splátok podmienená splnením podmienok: a/ musí ísť o spotrebiteľskú zmluvu, b/ strata výhody splátok nastáva až po uplatnení tohto práva veriteľom, ktorý môže toto právo uplatniť najskôr po uplynutí trojmesačnej lehoty od omeškania dlžníka so zaplatením splátky, c/ veriteľ dlžníka upozornil v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie práva na zaplatenie celej pohľadávky, t. j. v prípade spotrebiteľskej zmluvy až po uplynutí trojmesačnej lehoty nastane strata výhody splátok (upravená v ust. § 565 OZ), ak je splnená súčasne podmienka o upozornení dlžníka veriteľom, že veriteľ požaduje zaplatenie celej pohľadávky. Ak by veriteľ nevyužil svoje právo požadovať splatenie celého dlhu, bol by naďalej oprávnený požadovať len zaplatenie už splatnej splátky, pričom pred uplynutím uvedenej lehoty nie je veriteľ oprávnený žiadať od dlžníka splnenie celého dlhu naraz.

Súd poukazuje na obdobný právny názor vyjadrený v rozhodnutí Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4Co/410/2016 zo dňa 21.09.2017, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/26/2017 zo dňa 28.06.2018, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 13Co/65/2019 zo dňa 19.06.2019, Okresného súdu Partizánske sp. zn. 6Csp/263/2017 zo dňa 28.02.2018, Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 4Co/410/2016 zo dňa 21.09.2017, Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co/256/2018 zo dňa 20.02.2019, Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 6Co/75/2018 zo dňa 19.11.2018, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13Co/288/2016 zo dňa 15.05.2018, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/34/2018 z 18.10.2018, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11Co/248/2018 zo dňa 31.01.2019, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23Co/45/2017 zo dňa 28.01.2018, Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/59/2019 zo dňa 26.03.2019.

30. Nakoľko v danom spore vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti žalobca v konaní voči žalovaným uplatnil nárok zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorý je premlčaný a tento v zmysle § 54a Občianskeho zákonníka už nemožno vymáhať a to ani v súdnych konaniach, súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

31. Podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

V danom prípade súd žalobu v celom rozsahu zamietol a žalovaným tak vznikol nárok na priznanie plnej náhrady trov konania. Nakoľko však žalovaným v súvislosti s týmto konaním žiadne trovy nevznikli, súd im nárok na ich náhradu nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.